

Fiske- information

Till dig som köpt
Fiskevårdsdekalen
och TDA-fiskekortet
2015

Stockholms
stad

The Capital of Scandinavia

Tack för ditt stöd till Fiskevården!

2015 blev ett mellanår vad gäller extra finansiering från EU. EU-medel kan inte användas för fiskutsättningar av konkurrensskäl, så därför är era bidrag extra viktiga för att t.ex. havsöring ska kunna pröglas till nya vattendrag. Under årets "bäckvandringar" utmed länets 50-tal havsöringsförande vattendrag fann vi två nya åar där havsöringen leker. Totalt i år såg vi spår efter lek i 45 stycken åar och biflöden, vilket bedöms som väldigt bra. En ny är Kvarnsandsbäcken på Väddös östra kust. Vid Velamsund har också öring lekt för första gången. Där har öring utplanterats och har därmed blivit präglat till platsen men vid Kvarnsandsbäcken finns ingen känd utsättning. Det är ovanligt att öring spontan väljer ett vattendrag då det är mycket som ska klaffa för en lyckad lek – vattenflöde ska finnas året om, strömmande sträckor med grus måste finnas och naturligtvis att fisken kan komma fram i vattendraget.

Vi gav oss in på gäddodling också - det är ju rovfiskbrist i skärgården. Efter ett lyckat avelsfiske och

utfodring skapade kannibalismen problem. Efter att vi lyckats stävja det beteendet hade vi av ca 10.000 romkorn lyckats få fram ca 500 st. 10-15 cm stora gäddor.

Det var ett fantastiskt kräftfiskeår, bland det bästa på 15 år enligt Ältasjöns provfiske. De som använde vårt kräftfiskekort, TDA-4, vet att det stämmer. Flera var klara med fångstknoten tidigt på kvällen den 29 augusti.

Annars är gösfisket fortsatt utmärkt på Mälaren och i inner- och mellanskärgården har fisket förbättrats en aning med chans till öring, gädda och abborre. Torsken finns kvar men det vill inte riktigt tända till. Det stora saltvattensinflödet under slutet av 2014 kommer dock gynna arter som torsken då hela 198 km³ kom in till Östersjön.

Vi saknar Anund Tannergren som gick bort under vårvintern, en trotjänare och vän som hjälpt till under många år både som volontär och uppdragstagare.

*Med tack och hälsning
från Gunnar Berglund, Oliver
Karlöf & Sverker Lovén*

Dekallotteriet 2015

1. **Börje Andersson Stockholm**
2. **Olof Karlsson Norrtälje**
3. **Åke Hellman Trångsund**
4. **Leo Patzall Järna**
5. **Bengt Olof Nyman Hallstavik**
6. **Kjell Winström, Järfälla**

Nr 1-5 har stadens lotteri-ansvarige Kicki Köhler dragit och nr. 6 har Gunnar, Oliver och Sverker vaskat fram.

Tack alla!

Priserna meddelas på:

www.fiskevard.nu och till respektive vinnare.

Bilder omslag sid 1:

1. Öringsmolt som elfiskades i Moraån för att sedan flyttas uppströms för prägling.
2. Nyöppnad fiskväg för gädda till maren "Pommern" vid Gålö.

Fiskevård 2015

Totalt sattes 136 900 st 1-å öringmolt och 10448 st 2-å öringar. Vidare sattes 12.500 st 1-å laxsmolt, 54.500 gösar. Fiskvägar grävdes i Tulkabäcken och vid Gålö. Skötsel och kontroll av fiskvägar har setts över i ett 50-tal vattendrag. Öringleken har dokumenterats. Försök med gäddodling startades och ca 500 st 15 cm långa gäddor kunde sättas ut i skärgården. Förvaltningsåtgärder – bäver, säl och skarv. Risvasar har förbättrats. Fisketillsyn har utförts.

Fiskevården har finansierats av Stockholms stad, **Heba fastighets AB, Fortum Power & Heat AB**, Haninge kommun, Statsbidrag anslag 1:12 via Länsstyrelsen (f.d. Länsfiskekortet), Fiskevårdsdekalen, TDA-kortet, LONA-bidrag, Exploateringskontoret, Skärgårdsstiftelsen, Norrtälje, Österåkers, Sollentuna, Solna, Sigtuna, Södertälje och Nynäshamns kommuner. Fk Strömstarna, Vätö-Edsgarnsö afk, Håtö fvf, Norrtälje sfk, Skeboåns sf, Hyttans Fvf, Ältens Fk, Tyresö Fvf, Österåkers Sfk, Täby Fvf, Täby Fvo, Vaxholms Fvo, Garnsvikens Fvo, Fågelveiks sfk, Fredlarnas Fvo, Eknäs fvf, Magelungens Fvf, Drevviken-Långsjöns Fvf, Södertälje Afk, Trosa Afk, Sportfiskarna Region Stockholm, Fisketävlingarna Gålö Öring Cup, Sandhamnsöringen och Grinda Open/ Sportfiskeboden. Skärgårdsguiderna. Familjen Hagman, Örlogsbasens fvf, Anders Jansson, Olle Karlsson, Familjen Wolrath, Fåruddens Marin, Stefan Wegelius, Mats Stigenius, Lennart Ericsson. FV-dekalsäljare Fredrik Sjöblom, Anders Lagerström, bröderna Andén och bröderna Ander.

Du har väl inte glömt Fiskevårdsdekalen? Stöd fiskevården med 100 kr, sätt in på **pg: 1558979-9**

Märkning av Havsöring 2015: 382 st 1-å öringar Carlinmärktes vid Gålö under 2015. Dessutom märktes 115 vildfångade vuxna avelsöringar vid Gålö. Avelsfisket var lyckat med ökad medelvikt (2,5 kg) och hela 153 st fiskar fångade. Av dessa var tre märkta av oss tidigare. Resultatet beror troligen på skyddsjakten av 4 gråsäl i området, då fångsterna ökade snabbt efter jakten.

Utsättning av havsöring och lax

Datum	Lokal	Kommun	1-årig öring	Övrigt
18-maj	Strömmen	Stockholm	10448	OBS: 2-å Åvaöring
	Ullnaån	Täby	500	håvas
	Vätö	Norrtälje	3000	Åva
	Bodaån	Norrtälje	3000	Åva
	Granö ström	Norrtälje	3000	Åva
	Gässviksbä	Norrtälje	3000	Åva
	Skeboån, Häverödal	Norrtälje	3000	Åva
	Lavaröån	Norrtälje	2500	Åva
19-maj	Strömmen	Stockholm	12500	OBS: Dalälvslox
	Gustavsberg, Lemshaga	Nacka	3000	Åva
	Eknäs	Värmdö	3000	Åva
	Sollenkroka	Värmdö	2500	Åva
	Grinda	Värmdö	1500	båtar, håv
	S Stavsudda	Värmsö	1000	båt, håv
	Granholmen	Värmdö	1000	båt, håv
	Stavsnäs	Värmdö	3000	Åva
	Sickla kanal	Nacka	3000	Åva
	Strömmen	Stockholm	18000	Åva
20-maj	Norrtäljeån	Norrtälje	3000	Åva
	Hätö	Norrtälje	3000	Åva
	Fredlarna,	Norrtälje	3000	båt
	Penningbyån, Hysingsvik	Norrtälje	3000	Åva
	Dyviksdal	Österåker	3000	Åva
	Skeppsäl	Österåker	3000	Åva
	Märstaån, Rosersberg	Märsta	3000	Åva
	Edsbergsbäcken	Sollentuna	3000	Åva
	Nefsån	Vallentuna	3000	Åva
	Åkersström Smedbyån	Österåker	3000	Åva
	Issättrabäcken	Österåker	3000	Åva
	Bockholmen	Solna	3000	Åva
21-maj	Lövågen	Nynäshamn	3000	Åva
	Kvarnån	Nynäshamn	3000	Åva
	Maren	Södertälje	3000	Åva
	Skillebyån	Södertälje	1600	Åva
	Åbyån	Södertälje	3000	Åva
	Trosaån	Trosa	3300	Åva
18-maj	Kyttingeviken	Lidingö	1100	Släp
19-maj	Aquaria vattenmuseum	Stockholm	600	hämtas
18-maj	Dalarö, Vadåviken, Genböte	Haninge	1800	Släp
	Yxlö	Nynäshamn	1600	Båt
19-maj	Alåagenbäcken	Nynäshamn	1200	Släp
	Björåosund	Haninge	800	Båt
	Follbrinksströmmen	Tyresö	1250	Släp
	Gållö, Spåtsund	Haninge	13800	382 Carlinmårkta
	Muskö	Haninge	1200	båt
20-maj	Tråksåjbäcken	Haninge/Nyn	600	släp, håv
	Ånåsbäcken	Haninge	600	släp, håv
	Velamsund	Nacka	900	Släp
	Vaxholm	Vaxholm	1250	släp
22-jun	Sandhamn	Värmdö	3300	Å
Totalt	Lax 1-å		12500	m.vikt 60 gr
	Öring 1-å		13600	m.vikt 75 g
	Öring 2-å		10448	m.vikt 124 g

Gösyngel sattes ut på lämpliga platser i skärgården och insjöar. I Skärgården har gösfisket haft en kraftig tillbakagång under senare år, något som dessa utsättningar kan förbättra. Foto: Pär Lindberg

Utsättning av gös

Gös sattes vid Barnens ö för att prägla gös till lämpliga lekplatser. Haninge bjöd även på gös till flera platser inom kommunen.

Datum	Lokal	Kommun	Antal	M-vikt, gr
14-sep	Barnens ö	Norrtälje	6000	3
	Granö ström	Norrtälje	2000	3
	Bagghusviken	Norrtälje	2000	3
	Lundaströmmen	Norrtälje	5000	3
11-sep	Drevviken	Haninge	5000	3
	Häringes risvasar	Haninge	6500	3
	Hammersta risvasar	Haninge	3500	3
	Magelungen	Stockholm	1000	3
15-sep	Björnöfjärden	Värmdö	7500	3
	Grisslingen, Lemshaga	Värmdö	3500	3
	Kalvfjärden	Tyresö	5000	3
	Albysjön	Tyresö	2500	3
	Fågelvik, Eklövsv.	Ingarö	5000	3
Totalt			54500	3

Svartmunnade smörbulten simmar in

Efter SLUs provfiske utanför Muskö i Nynäshamn fick man hela 61 individer av den s.k. invasiva arten svartmunnad smörbult (*Neogobius melanostomus*). Det fångades en individ år 2013 och 2014 var det två stycken. Det rör sig alltså om en kraftig ökning av en konkurrenskraftig art som numera utgör en stor del av fångsterna i Södra Östersjön. Hur arten påverkar vår kust återstår att se men den första ”rekordbulten” har ännu inte sportfiskats upp, vem blir först? Arten känns igen på de svarta fläckarna på främre ryggen och dess kraftigare huvud jämfört med våra inhemska smörbultar. ►

Gäddhonor som fångats i ryssjor kramas på rom för att sedan befruktas av flera hanar.

Odling och utsättning av gädda

Under våren påbörjades ett pilotprojekt vid Spjutsund med målet att avla fram gäddor som är stora nog att ge sig på småfisk som spigg och löja och därmed ha en större överlevnadschans. Att få tag i lekfisk gick bra med hjälp av stora ryssjor. Efter kramningen återutsattes gäddorna. Kläckningen tog några försök men till slut fick vi fram ca 10.000 yngel i vår anläggning. Det stora hindret var att undvika kannibalism och metoder som gömslen, levande foder och olika torrfoderstorlekar testades för- gäves. Vi tog kontakt med ett forskarlag i

Ungern som löst detta problem genom att storlekssortera ynglen ofta. Efter att ha testat denna metod och fördelat ynglen i tre olika storleksskylar kunde vi se en tydligt ökad överlevnad bland ynglen. Gäddorna ser helt enkelt sina mindre syskon som föda. I augusti sattes gäddorna ut vid Gålö och Ängskär och hade då blivit mellan 10-15 cm långa. Totalt sattes ca 500 st ut år 2015 och målet är att fortsätta utveckla odlingen under kommande år.

En månad efter kläckning är gulesäcken förbrukad och ynglen simmar fritt och lever på rov, kort därefter börjar de kannibalisera.

Efter tre månader ser gäddorna ut som de rovgiriga fiskarna vi alla känner och inte ens deras syskon simmar säkra. Efter att de storlekssorterades minskade kannibalismen kraftigt och Innan utsättning var individerna mellan 10-15 centimeter.

Åtgärder för naturlig gäddlek

Vid Gålö öppnades även en 100 meter uppgrundad fiskväg mellan Badhusviken och maren Pommern. Planen är att försöka förbinda Badhusviken hela vägen till Lännåkersviken så att flera marer blir tillgängliga för rovfiskens lek. På köpet får vi även en något bättre vattenomsättning i vikarna och Gålö blir åter en riktig ö.

Vid Hammersta kontrollerades fjolårets grävning av fiskväg mellan Sittuviken och Maren.

EU:s fiskerifond (via Fiskefrämjandet) och LONA (länsstyrelsen)

2015 blev ett mellanår vad gäller EU-bidrag för fiskevård. Fiskefrämjandet Stockholms skärgård gick ur tiden som officiellt Fiskeområde men föreningen finns kvar och är nu medlem i Leader Stockholmsbygd som 2016-2020 ges ansvar att fördela projektmedel från EU:s fiskerifond, landsbygdsfond och socialfond.

LONA-bidrag har används för groddjursprojektet "Grodkollen.se" som sköter och förbättrar stadens dammar. Inom projektet grävdes tre drygt 120 kvadratmeter stora dammar på Skönstaholmsfältet i Farsta (bakom bullervallen utmed Nynäsvägen), där även stadens Exploateringskontor bidrog.

Risvar i skärgården

Samtliga risvarar vid Häringe, Hammersta och Gålö kontrollerades. Askviken försågs med nya granar. Under årsskiftet 2015-2016 kommer Sportfiskarna och Stockholms stad samla in julgranar som blir till sänkrisvarar i Mälaren och insjöarna.

◀ Risvase byggs på i Askviken på Gålö

Förvaltning av säl, skarv och bäver

Naturvårdsverket inhiberade länsstyrelsens beslut om skyddsjakt på mellanskarv under häckning dock tilläts skyddsjakt i samband med fiskutsättningar. Jaktkvoten för gråsäl i Stockholms län ökade från 20 till 40 sälar och jaktkraven lättades, ändå sköts endast 23 st under året.

Fortsatta problem med bäver och dammar i havsöringsåar där två nya i Åvaån har hindrat fisken från att leka långt uppströms. Ett tillstånd från länsstyrelsen medgav att bäverdammar i Södertörns öringåar kunde öppnas för fiskens gång under 2015. Jakt och rivning i Kagghamraån genomfördes – samordnat med jaktlag och Botkyrka kommun.

Skarvens ökning har avtagit efter kraftig uppgång ▶

Biotopvård i Stockholms havsöringsbäckar 2015

53 vattendrag kontrollerades avseende vandringshinder och behov av biotopvård. Under senhösten återbesöktes bäckarna och vi fann att öring lekt i 45 st. I 33 st bäckar räknades lekgropar på bestämda sträckor, det fanns totalt 280 lekgropar i dessa 33 vattendrag. 2014 räknades 31 vattendrag på samma sätt och då fanns det totalt 276 lekgropar så leken 2014 och 2015 har varit likartat bra. Men det kan skilja mellan vattendragen år till år, exempelvis i Åvaån gjorde bäverdammar att öringen

inte kom fram ordentligt och att lämpliga lekbottnar dämades bort så där blev leken sämre än i fjol medan andra år fick bättre lek. Några av de största åarna hade tidig lek annars var södra Roslagen först ut som ett resultat av ett 80-mm regn i mitten av oktober, medan mindre vattendrag i söder och norr fick vänta en bra bit in i november innan leken blev möjlig vid högre flöden. Under hösten såg vi lek i två nya bäckar, Velamsundsbacken i Nacka och Kvarnsandsbacken på Vaddö.

Hargsån	Östhammar	Inventerades inte år 2015. Upplandsstiftelsen planerar omlöp.
Lavaröån	Norrtälje	10/12 Leggropräkning: 2 st. lekgropar på uppmätt sträcka (O st. i fjol). Flöde ca 300 l/s.
Gråskaån	Norrtälje	3/1: 11,8 ton lekgrus bildar 6 bankar/lekplatser uppströms godset. 25/9: Nytt gruslass med 12,5 ton till en sträcka nedströms godset.
Skeboån	Norrtälje	24/10: Skeboåns sfk och Hallstaviksnätverket hade öppet hus med information och lekande öring, ca 150 besökare. 27/12 Leggropräkning: 44 st. (50 st. i fjol). 13,8 ton kullersten tillfördes.
Tulkabäcken	Norrtälje	15/9: Koll av utfört arbete med rensning av ån ca 50 meter när mynningen. Vandringshinder borta och öring kan nå lekplatser. 24/10: Lågt flöde 5 l/s. Ingen lek. Inga vandringshinder i den nedre delen efter åtgärd. 10/12: Leggropräkning: Ny lekgropssträcka mellan fallet och mynningen där 5 lekgropar räknades (O st. i fjol). Grusning kan ge stora förbättringsmöjligheter för ån.
Tulkaströmmen	Norrtälje	10/12 Leggropräkning: Ingen lek mellan första och andra bron.
Gässviksbäcken	Norrtälje	24/10: Lågt flöde 4 l/s. Ett ev vandringshinder/bröte. Ingen lek. 10/12: Leggropräkning: 4 st. (6 st. i fjol). Flöde ca 160 l/s.
Kvarnsandsbäcken	Norrtälje	10/12 Leggropräkning: Ny observerad öringlekplats. På uppmätt sträcka mellan mynningen och första bron kunde 5 st. lekgropar räknas samt några fjolårsgropar. Flöde 25 l/s.

Tullviksbäckens mynning. Det höga vattenståndet i havet gav fria vandringvägar över strandvallen

Tullviks- bäcken	Norrtälje	Norra grenen: 14/9: Flöde 10 l/s. 6 smärre och 4 större bröten öppnades, stirr sågs. Södra grenen: 14/9-15/9: Flöde 8 l/s. Ett 30-tal bröten öppnades varav ca 8 st var riktiga hinder. Yngel sågs. Bäckens har bra öringbiotoper på långa sträckor som med fördel kan grusas. 10/12 Lekgropsräkning: Södra grenen hade 3 lekgropar (13 st. fjol) och Norra 68 st (45 st i fjol) . Flöden i S var 40 l/s och N 65 l/s. Länsstyrelsen planerar utökat fiskfredningsområde planerat vid mynningen.
Bodaån	Norrtälje	23/10: Lågt flöde 60 l/s. Ingen lek, stora träd låg i ån. 9/12 Lekgropsräkning: För högt flöde. En lekgrop uppströms Gåsvikssjön, vid sågverket. 12/12 Lekgropsräkning: 3 st. ytterligare, 4 totalt (6 st. i fjol)
Granö ström	Norrtälje	23/10: Lågt flöde 10 l/s. Ingen lek, inga vandringshinder. 21/11: Flöde 50 l/s. 7 st lekgropar – 3 st ovanför vägkulvert och 4 st nedanför. 3 st leköringar sågs. 9/12 Lekgropsräkning: 7 st lekgropar samt en lekfisk. 27/12 Lekgropsräkning: 13 st totalt, 10 st ovan kulvert och minst 3 nedanför (6 st. i fjol)
Norsjö- bäcken	Norrtälje	23/10: Lågt flöde 30 l/s, 5 l/s i biflödet med "nya" kulverten. Mycket löv, inga vandringshinder sågs. 9/12 Lekgropsräkning: 5 st. på uppmätt sträcka i huvudfåran (7 st i fjol). Biflödet: Ingen lekgrop. Flöde huvudfåra 120 l/s, biflöde 60 l/s.
Lunda- strömmen	Norrtälje	14/9: Gösyngel sattes. 23/10: Flöde 600 l/s. 5 st lekgropar nära bron samt lekande öring. 9/12 Lekgropsräkning: Höga flöden gjorde vidare observationer omöjliga. Flöde ca 4 m³/s

Med hjälp av polariserande glasögon är det betydligt lättare att upptäcka lekgropar i åarna. Här syns en tydlig hög med uppkastat grus från lekgropen.

Norrtäljeån	Norrtälje	5/11: Norrtälje sf. meddelar om 60-100 lekande öringar vilket är toppnotering sedan 90-talet då det var ca 200 lekande öringar årligen. 8/1 (2016) Leggropräkning: Svärräknat som följd av nylagt naturgrus i ån. Troligtvis fler än i fjol (44 st) och på nyligen biotopvårdade lokaler. Ny fiskevårdsplan håller på att tas fram.
Penningbyån	Norrtälje	23/10: Flöde 800 l/s. 1 st lekgrop nedanför gamla dammarna/huset. Boendet nämnde att en stor bäverdamm fanns nedströms, närmare Edsviken/ Fiskarudden, men den hittades inte. Grus saknas i ån. Penningbyån är det vattendrag i länet som har högsta prioritet att få tillskott av lekgrus och vi har vid flera tillfällen begärt lov av ägaren men avvisats.
Bergshamra- ån	Norrtälje	23/10: Högt flöde, 600 l/s. 1 st lekgrop nedströms åkroken och ett lek lekte nedanför bron. Ån bör inventeras vid Eneby för eventuell grusning.
Enviksbäcken	Norrtälje	23/10: Flöde 50 l/s. Såg bra ut jämfört med i fjol, inga vandringshinder, 1st ny lekgrop mellan vägen och mynningen. 9/12 Leggropräkning: 2 st. lekgropar mellan kulverten och spången. (0 st i fjol)
Loån	Österåker	1/10: Kraftigt flöde, ca 1 m³/s. Tre lokale elfiskades för fångst av stirr endast den nedersta lokalen gav 25 stirr som flyttades upp till Viraån. Två nya lekgropas sågs långt ner i ån. 9/12 Leggropräkning: 10 st. på uppmätt sträcka (13 st. i fjol).
Viraån	Österåker	1/10: Högt flöde. Elfiske nedanför Vira bruk gav endast en abborre och en mört. 25 stirr från Loån sattes uppströms Vira bruk. 9/12 Leggropräkning: Ingen lek. Flöde ca 2 m³/s.

Dyviksdals- bäcken	Österåker	1/10: 100 l/sek. Gick hela vägen upp till gärderna via Forsen där aktiv bäver höll dikena öppna från jättegroe. Bäverdammen hade en öppning och var inget vandringshinder. Ingen lekfisk. 9/12 Lekgropsräkning: 17 st. på uppmätt sträcka. Uppströms trappan kunde >3 lekgropar räknas på 40 m sträcka. Vid Västanberg bör yngelutsättning ske samt grus tillföras. Flöde ca 40 l/s. Vid korsningen Roslagsvägen/Björnshuvud fanns två vandringshinder, varav ett är en kollapsad damm. Flöde ca 20 l/s.
Kvarnsjö- bäcken	Österåker	23/10: Flöde 30 l/s. Inga vandringshinder, ingen lek. 9/12 Lekgropsräkning: Mynningen 3 st. Uppströms kulverten 3 st. (O st. i fjol).
Issättra- bäcken	Österåker	Margretelundsgrenen 5/11: Flöde ca 1 l/sek. 2,5 ton lekgrus lades på ca 60 meter. En l-å stirr sågs. 9/12 Lekgropsräkning: Nytt grus gjorde räkning svår. En sträcka på 200 m uppströms fjolårets räkning gav 8 lekgropar samt ett smolt. Flöde ca 40 l/s. Skärgårdsstadsgrenen: 27/3: ca 3 ton lekgrus men arbetet fick avbrytas pga halka. 5/11: Flöde 10 l/sek. 7,5 ton lekgrus lades på 7 platser inom 70 meter uppströms fuktlövkogen. 9/12 Lekgropsräkning: Lekgropsräkning svår pga höga flöden och nylagt grus. Flöde ca 130 l/s.
Smedbyån	Österåker	Österåkers SFK meddelar att det sågs 7 st. lekgropar vid koloniträdgården och 3 st. vid ravinen.
Rönningeån	Täby	23/10: Mycket lågt flöde, två parkdammar var underminerade och utgjorde definitiva vandringshinder nära mynningen, kan åtgärdas/tätas med betong. Täby sfk har visst intresse för bäcken.
Ullnaån	Täby	Ett omfattande restaureringsprojekt verkar nu kunna bli av under 2016-2017 efter överenskommelse mellan kommun, markägare och Täby sfk/ Ullnaåns fiskervårdsområde. Täby sfk räknade till 63 lekgropar mellan mynningen och motorvägen (70 st i fjol).
Igelbäcken	Solna	Solna stad utvärderade den nya fisktrappan, den fungerade under våren och bl.a. abborre vandrade upp i bäcken. Under sommaren var flödena låga. Under hösten trimmades fiskvägens flöden med nya sättar mellan bassängerna. Ingen öring sågs ha vandrat upp i bäcken.
Återvalls- bäcken	Värmdö	4/2 (2016) Lekgropsräkning: 4 st. (1 i fjol). Planer på ny åtgärdsplan för bäcken på gång.
Velamsunds- bäcken	Nacka	28/11: Öringlek för första gången. Förvaltare hörde av sig om 5-6 lekgropar i bäcken mellan Insjön och Velamsundsviken. Ytterligare en havsöringsbäck i länet.
Sågsjö- bäcken	Nacka	16/11: Rapporteras om stigande havsöringar i bäcken efter ökade flöden. Bra lek både vid mynning och längre upp mot Sågsjön.

Åvaåns bävvar utökade sina revir genom att dämna långt ner i ån. Dämnena innebar definitiva vandringshinder för fisk.

Erstaviks-bäcken	Nacka	19/5: Erstaviksbäckens mynning som var igenväxt med kavedun/vass grävdes upp för att göra fiskens vandring lättare. 28/10: Ingen lekgrop eller fisk kunde ses. Fria vandringsvägar i hela ån och bra med naturgrus. Bäckens inventerades av Länsstyrelsen under 2015 och planer på omfattande biotopvård finns. 1/2 (2016) Leggropräkning: Inga lekgropar på uppmätt sträcka.
Nackaån	Nacka	28/10: Mycket fisk vid Sickla slussen men dåligt med vatten gjorde vandringen svår. I ån hittades en död urlekt öring och en potentiell lekgrop. Mycket olaga ryckfiske rapporterades nedanför sicklas fisktrappa. Tillsyn utförd. Planer på att öppna upp dammen och biotopvårda ån håller på att tas fram. 1/2 (2016): Leggropräkning: en ovanför och en nedanför forstrappan.
Follbrink-strömmen	Tyresö	28/10 Fyra stora lekgropas kunde ses i ån, mellan kyrkan och dammen. Vattendom om minimiflöde ska implementeras. 150 l/s under sommaren och 170 l/s under hösten.
Åvaån	Tyresö	17/9: Stort bröte åtgärdat. 24/9: två stora bröten och sex små revs i Åvaån. Stor bäverdamm etablerad nedanför Stensjöns parkering orsakar översvämning i övre delarna av ån. Ytterligare en damm nedanför fiskfällan hindrar fiskvandring. 20/10: Två stora bröten rivna (förmodligen övergiva bäverdämnena). 8/11: Åvaåns dag, ca 45 deltagare och flertalet lekande havsöringar intill fiskräknaren. 21/12 Leggropräkning: 56 st totalt (70s st. i fjol). Trolig orsak till att antalet är färre än i fjol är bäveraktiviteten i Åvaån.
Vindåkers-bäcken	Haninge	12/11: Ingen lekande öring eller lekgrop kunde hittas.
Sandemars-bäcken	Haninge	12/11: Ingen lekande öring eller lekgrop kunde hittas. Dammen norr om Dalarövägen utgör ett vandringshinder och nedströms finns ett strömmande parti som med fördel kan grusas ytterligare.

**Före detta stormfälle
(ovan på bilden) och bröte i
Vitsån. I flertalet år kunde
vandringvägar för fisk skapas
eller förbättras med hjälp av
ett 5-tons vajerspel.**

Lännåkers- bäcken	Haninge	12/11: Ingen lekande öring eller lekgrop kunde hittas. Bäveretablering gör framkomlighet svår för fisk och enligt boende i anslutning till ån så har man inte sett vandrande öring på många år.
Husbyån	Haninge	30/9: 4 stora och 2 små bröten rivna i Jordbrogrenen. Flera fallna träd kräver större insatser. I Gullringekärret-grenen revs ett stort och ett mindre bröte men uppströms finns ett mycket stort bäverdämme som bör åtgärdas. 6/10: I Jordbrogrenen revs ytterligare två stora och fyra små bröten 8/10: 3 mycket kraftiga bröten/fallna träd revs med vajerspel i Jordbrogrenen. Fria vandringvägar från 73:an till Kvarntäppan. 27/10: 3 små bröten rivna. 3 st. lekande fiskar och en lekgrop uppe mot fisktrappan. 7/12 Lekgropsräkning: Uppmätta sträckan kunde inte räknas pga höga flöden. Vid Kalvsvik kunde ingen lekgrop ses, där behövs grus. I Jordbrogrenen, från kulverten nedströms 73:an till vägen, kunde 5 st. lekgropar räknas. 21/12: I Hamra-grenen utmed Ävavägen kunde ingen lekgrop hittas.
Vitsån	Haninge	6/10: Stort fallet träd skapar potentiellt vandringshinder uppströms den i fjol rivna dammen vid Berga. 8/10: Trädet uppströms dammen flyttat med spel. 13/10: 8 små bröten rivna. Övergiven bäveretablering ca 200 m uppströms kulverten vid Berga. 14/10: Ett mycket stort bröte åtgärdat med vajerspel, intill kulverten nedströms golfbanan. 27/10: Lekande havsöringar vid Fors. Fria vandringvägar för fisk. 7/12 Lekgropsräkning: Kraftigt flöde gjorde lekgropsräkning omöjlig.
Ånäsbacken	Haninge	15/10: Inga hinder påträffade. Fria vandringvägar för fisk. 10/11: Ingen fisk eller lekgrop observerad, bra flöde i ån. 7/12: Dålig siktdjup gjorde lekgropsräkning svår. Flöde ca 80 l/s.

Björn Centergren hjälpte "Fiskevårdsbyrån" under 7 månader med biotopvård, gäddodling mm under årets andra häft. Tack Björn!

Träsksjöbacken	Haninge	15/10: 10 stycken små bröten rivna längst hela ån. Stor bäverdamm vid 73:an som övergivits efter skydds jakt på bäver i området. 20/10: Övergiven bäverdamm revs med spel. Fria vandringsvägar för fisk ända till en mycket hög bäverdamm under 73:an. Troligen övergiven. 2/11: Öppnade bäverdämet har inte byggts igen, d.v.s. ingen aktiv bäverdamm. Ingen fisk eller lek observerad. 7/12 Lekgropsräkning: Ny uppmätt sträcka mellan kulverten och första bron hade 8 st. gropar. Uppströms bron samt ca 200 nedströms 73:an kunde två lekgropar iaktas. Flöde 50 l/s
Muskån eller Hammerstaån	Nynäshamn	17/9: Öppet från mynningen och fram tills Kolbottenån. 27/10: Mycket lekande öring under 73:an och uppe vid fisktrappan. Ingen fisk uppströms fisktrappan men lekgropar sågs i Tärnan-grenen (möjligtvis stationära). Tärnan-grenen var dock oåtkomlig ca 50 m upp p.g.a. tre stycken nya bäveretableringar. 7/12 Lekgropsräkning: För höga flöden. Tärnan-grenens bäverdamm var borta och öringen kan nu vandra ca 200 m upp. I fjol kunde 3 st. lekgropar räknas i Tärnan-grenen. Utrivning av Vretfors-dammen planeras.
Kolbottenån (Muskån)	Nynäshamn	17/9: 14 stora bröten borttagna. Ingen bäveraktivitet. 22/9: Stort omkullfallet träd sågat och flyttat. Fria vandringsvägar för havsöring i hela ån. 10/11: Lekande havsöring sågs i höjd med Kolbottensgård. 7/12 Lekgropsräkning: 6 st. lekgropar (11 st. i fjol) samt en lekfisk. Flöde ca 100 l/s.
Alhagenbacken	Nynäshamn	9/11: Leköring har gått upp i ån rapporterar Nynäshamns Vatten.
Grimstaån	Nynäshamn	26/10: 3 små bröten rivna. Inga lekgropar eller lekfisk. 7/12: Ett bröte rivet. 1 lekgrop (1 st. i fjol). Ingen vid mynningen.

I Kvarnbäcken, Nynäshamn, fördelades 13 ton naturgrus med grävskopa på en 100 m lång sträcka, lagom innan leköringen började stiga.

Kvarnbäcken	Nynäshamn	17/9: Inga hinder eller bröten i ån men kraftig igenväxning vid gamla Nynäsvägen uppmärksammades. Grusning planerad. 1/10: Grusning i höjd med båtupptagningsplatsen. Ca 13 ton naturgrus fördelades med grävskopa vid strömnackar i ån. 11/11: 4 lekande havsöringar observerade vid Nynäs gård, lekgropar sågs. 7/12: Leggropräkning: Nylagt grus försvårar lekgropräkning vid båtupptagningsplatsen.
Fitunaån	Nynäshamn	15/10: Ingen lek observerad. Stort bäverdämme vid Fitunavägen under bron, troligen övergivet. 26/10: Lekande havsöring vid fisktrappan. Bäverdammen vid bron öppnades då den inte längre var aktiv. 7/12 Leggropräkning: Fagersjö-grenen räknades vid Åvik (1 st.) och Ö. Åvik (1 st.). Stora biotopvårdsmöjligheter vid Charlottenborg. Ån bör inventeras från Fagersjön till Norra Källsta. Planer på grusning från tjälad mark under vintern 2016.
Norrqa kvarn (Kagghamraån)	Botkyrka	1/10: Ett stort hinder revs med hjälp av maskin från Säteriet. Lekfisk sågs vid Brinkbäckens avgrening. 2/11: Ingen fisk eller lekgrop kunde ses vid Norrqa kvarn 10/11: Minst 7 st. lekande havsöringar såg uppe vid Norrqa. 17/11: Iselstagrenen & Axaregrenen: Dessa mindre biflöden till Kagghamraån inventerades för första gången i år men ingen fisk eller lek kunde hittas. Axaregrenen har ingen potential för öringlek då den är bred och flack men Iselstagrenen har bra flöden och med grus kan lämpliga strömnackar skapas. 15/12 Leggropräkning: 14 st. vid Norrqa kvarn på uppmätt sträcka (16 st. i fjol). Bästa elfiskeresultatet i ån någonsin enligt Länsstyrelsen.

Brinkbäcken (Kagghamraån)	Botkyrka	21/10: 8 små och 2 stora bröten rivna. Brinkbäcken är i behov av mer rensning för att hållas öppen framöver. 2/11: 3 små bröten rivna. 10/11: 2 st. havsöringar sågs leka ca 100 m nedströms vattenfallet. Slutsatsen är att det är fria vandringsvägar för fisk vid högre flöden. 15/12 Lekgropsräkning: 4 st. från fallet och 200 m nedströms.
Uringewbäcken (Kagghamraån)	Botkyrka	15/10: Botkyrka kommun rev tre små övergivna bäverdämmen från skogssjön till Uringe gård. 21/10: två stora och två små gamla bäverdämmen revs. 2/11: 3 små bröten varav ett bäverdämme (aktivt) revs. Fria vandringsvägar i hela Uringegrene om bäver inte dämmer upp på nytt. Jaktlaget informerat. 12/11: Minst 10 lekgropar räknades preliminärt uppströms 257:an, trots bäveraktivitet vid Uringe gård. 15/12 Lekgropsräkning: 10 st. lekgropar mellan 257:an och gamla bäverdammen (10 st. i fjol).
Bränningeån	Södertälje	22/10: Inga hinder i de havsöringsförande partierna. 15/11 Lekgropsräkning: 6 lekgropar räknade (4 st. i fjol) mellan mynningen och dammen samt (en) lekande fisk observerades.
Vaska- bäcken	Södertälje	22/10: Ett litet bröte rivet. Fria vandringsvägar i hela ån. 15/11: 2 st. lekande havsöringar nedanför kulverten och en lekgrop kunde ses uppströms vägen trots dålig sikt i ån. 15/12 Lekgropsräkning: 7 st. på uppmätta sträckan (1 st. i fjol, svårräknat)
Moraån	Södertälje	2/10: Flöde 600 l/s. Tre lokaler elfiskades, vid macken fanns mört, mkt simpor och ett öringstirr. Vid skolan fanns ingen fisk, vid Folkpool fanns ingen fisk – där släpptes öringen. 7/10: Fyra små bröten rivna mellan Saltå kvarn och fisktrappan. 28 stycken öringar elfiskades vid Saltå kvarn och flyttades uppströms fisktrappan. Ca 5 större bäverdämmen finns utmed hela ån mellan macken och Järnadammen. 15/11: Lekgrop observerad vid bäverdammen, ca 800 m nedström Järnatrappan. Ingen fisk eller lekgrop uppströms dammen. 15/12 Lekgropsräkning: Höga flöden gjorde lekgropräkning svår. Inga lekgropar på uppmätta sträckan. Ny "fiskevårdsförening".
Skillebyån	Södertälje	22/10: Två små bröten rivna nedströms kulverten, Järnavägen. Mycket fallna träd närmare mynningen. Kan utgöra problem framöver. Cirka 5 lekande öringar sågs. 15/12 Lekgropsräkning: 4 st. mellan boskapsbron och gamla brofästet (4 st. i fjol). Isbildning gjorde observationer svåra.
Åbyån	Södertälje	22/10: Ingen lek eller fisk i de nedre delarna av ån. 15/12 Lekgropsräkning: Inga lekgropar hittades.

Tillsyn utförs även i bäckar och vid mynningar där tjuvfiske förekommer

Fisketillsyn

Totalt har drygt 1500 timmar fisketillsyn utförts av personal, Skärgårdsstiftelsen och volontärer för Tierps, Östhammars, Stockholms, Södermanlands och Östergötlands skärgårdar och för Mälaren. 27 fall av olagligt fiske föranledde beslag av redskap och polisanmälan, en klar förbättring jämfört med tidigare år. Generellt sett märker tillsynen en allt större regelmedvetenhet bland fiskare, speciellt för utstående redskap ex fasta redskap och nätfiske. Ett stort tack till FK Strömstararna som utför en svår fisketillsyn vid Strömmen med många fiskare.

Område, prel antal tim mm	tim	kontroller	beslag	lapp
Stockholms skärgård, prel	645	612	5	122
Stockholms ström, Strömstararna	450	100	1	40
Uppsala län: Tierp, Östhammar	37	115	0	8
Södermanlands skärgård	34	183	0	11
Östergötlands skärgård	46	244	0	8
Mälaren	345	1271	21	55
Totalt	1557	2525	27	244

Fisketävlingar i Stockholm

Förvaltningen var medarrangör i två fisketävlingar. HEBA-laxen genomfördes 26 april, 64 personer deltog och redan en kvart efter att startsignalen gått kom vinnarfisken upp. Trots att ytterligare fyra godkända havsöringar fångades gick det inte att straffa 2,88 kg.

Lowa missade tjejetet men fick sitt livs första gädda några månader senare under en solig vinterdag.

Tjejetet 2015

Lördagen den 22 augusti var det dags för årets Tjejetet i Djurgårdsbrunnskanalen. Vi kunde njuta av ett fantastiskt sommarväder! Det var 130 deltagare i alla åldrar. Några firade 10 års jubileum med Tjejetet. Som alltid var det en fantastisk stämning. Tjejetet är en familjeaktivitet där alla kan samlas för en trevlig fiskedag längs Djurgårdsbrunnskanalen. Seniorvinnaren metade upp 3,94 kg fisk, juniorvinnaren 3,57 kg, tyngsta fisk 630 gram.

En lycklig Sverker med
trollingfiskad lax på 13,2 kg
tagen på Ålands hav.
Micke Flodman guidar

TDA-fiskekortet

Fiskekortet sålde bra i år, ca 1400 st gav 400 000 kr till fiskevården. Anledningen är b.l.a. ett fortsatt väldigt bra gösfiske på Mälaren. Skärgården ger fortfarande för små fångster för att påverka försäljningen positivt. TDA-kortet är en fiskevårdsavgift där alla intäkter går till fiskevård när tryckkostnaderna är avdragna. Havsröringsfisket har förbättrats ytterligare något sen i fjol, speciellt norrut, även om det varierar kraftigt i olika skärgårdsområden. Den varma hösten bidrog till att öring blev mindre huggvillig. Torskfisket gick tillbaka efter uppgången som började 2009. Laxtrollingen var bra under försommaren och då speciellt vid Ålands hav.

Kräftfisket

Vad gäller kräftfisket så gav insjöarna ökade fångster under 2015, men det var först in mot september som fisket kom igång på allvar. Sjöar som utmärkte sig var Ullnasjön, Ältasjön och Drevviken och gav stora men även små individer, något som visar på tillväxt. Mälaren i Stockholm visar ett fortsatt klen resultats vilket även ett provfiske med 120 mjärddar intygade då 2 st signalkräftor blev fångsten. Fjölårets lyckade fiske vid Estböte gav i stort sett noll i år. Fortfarande rapporteras dock vissa fångster från TDA-vattnen vid Upplands-Väsby. Nytt för i år var att EU-kommissionen klubbade att signalkräftan ska klassas som invasiv från och med 1 januari 2016. Det innebär förbud mot b.l.a. utsättning och import.

...och en minst lika glad Oliver
på fantastiskt kräftfiske i
Drevviken med volontärer och
medarbetare

Nygrävt: En av tre nya dammar på Skönstaholmsfältet. Det s.k. artesiska grundvattnet fyllde upp två av dammarna mycket fort vilket innebär att de förhoppningsvis håller vatten året runt, något som är nödvändigt för den större vattensalamandern.

Större vattensalamander. Efter ett lyckat "lån" av 100 adulta individer till Kyrksjön kunde 375 ungar räknas på hösten. Succé!

Grodkollen - ett bra år för groddjuren

Förutom skötsel och inventeringar av befintliga dammar har det även tillkommit tre nya på Skönstaholmsfältet, Hökarängen. Dessa småvatten är placerade för att skapas spridningvägar för groddjuren i länet och är stora nog för den större vattensalamandern. Dammarna är förbundna med stigar och har även en brygga och snart informationsskyltar om projektet och groddjuren. I Kyrksjödammen, Bromma, genomfördes en lyckad introduktion av större vattensalamander från Olovslundsdammen. Efter att ha hängnat in dammen och låtit de vuxna paren föröka sig kunde de sedan återföras till sin hemmadamm och den nya generationen blir i sin tur präglade till Kyrksjödammen. 375 stycken ungar kunde räknas under hösten och kommer förhoppningsvis starta en livskraftig population med fortsatt naturlig spridning.

Fiske för funktionsnedsatta

Även i år bar kosan till gösfisket på Mälaren. Alldeles i Stockholms närhet, vid Sättra Mälarhöjden, fick man uppleva ett helt fantastiskt göstrollingfiske. Som hjälp för funktionsnedsatta att hitta lämpliga fiskeställen kommer en guide att tas fram under 2016.

Evenemangstips 2016

10 April, kl. 13, **Grodans dag vid Långsjön**, Stambanevägen 108.

20 maj, kl. 15, **Invigning av Skönstaholmsfältets groddammar**

- för mer info se www.grodkollen.se

18-20 april, kl. 9, **Fettfeneklippning vid Morarna**, Gålö.

- Volontärer behövs. Det bjuds på lunch och fika.

24 april, 11-16, **HEBA-laxen**

- Fisketävling Stockholms ström, www.stromstararna.se

16 maj, kl. 13, **Öringutsättning** vid Strömbron.

17 maj, kl 11, **Laxutsättning** vid Strömbron.

13 aug -9 sep, **Kräftfiske** på TDA-vatten, 27 aug för insjöarna.

20 aug, **Tjejetet** i Djurgårdsbrunnskanalen

- Anmälan sker på: www.fjallorna.se

6 nov, kl. 12-14, **Åvaåns dag** i Tyresta nationalpark

- Visning av fiskfällan i Åva samt guddad tur längst ån.

Bilder:

1. Spiggätande gäddor på 10-15 cm sattes ut i ytterskärgården.

2. Fyra glada gösfiskare när Fortum, HEBA fastigheter och Strömstararna FK testade på troling i Mälaren.

3. Kvarnbäcken i Nynäshamn under en av många fina höstdagar, en månad innan öringen började vandra upp.

